

Service Learning Projects to Enhance Growth Mindsets in Higher Education Students

Thipaugson Puttasarin^{1*} and Suriyan Sang-ngam²

¹⁻² Faculty of Education and Human Development, Chaiyaphum Rajabhat University, Thailand

^{1*}Corresponding author E-mail: thipaugson.ru@cpru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-0514-7669>

²E-mail: teacher.dance12341@cpru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0001-7821-3263>

Received 15/03/2026

Revised 24/03/2026

Accepted 30/04/2026

Abstract

Background and Aims: Service learning amalgamates pedagogy with scholarship to augment the personal knowledge of students. This method is essential in cultivating a growth mentality. Students in higher education who engage in service-learning programs can address real-world issues, enhance critical-thinking abilities, and cultivate a dedication to lifelong learning. The objective of this research is to: 1. Examine the evolution of the growth mindset among higher education students before and after their involvement in service learning programs. 2. Analyze the evolution of the growth mindset among higher education students prior to and following their involvement in service learning programs.

Methodology: The sample group for this research consisted of 60 male and female higher education students aged 19-20 years, in their second year of the Early Childhood Education program at Chaiyaphum Rajabhat University, Na Fai Subdistrict, Mueang District, Chaiyaphum Province, during the first semester of the 2025 academic year. The sample was selected using purposive sampling. The research instruments included eight lesson plans for a service-learning project and a behavioral assessment form assessing higher education students' growth mindset. The researchers used a one-group pretest-posttest design to analyze the data using the mean, standard deviation, and dependent t-test.

Results: The overall assessment of growth mindset among higher education students before the intervention was low ($M=2.61$, $S.D.=0.50$), and after the intervention, it was at its highest level ($M=4.22$, $S.D.=0.44$). Higher education students who participated in learning activities through community service projects had a significantly higher growth mindset than before the learning activities at the .05 statistical significance level.

Conclusion: Service learning is an effective approach to fostering a growth mindset in higher education students. Specifically, it utilizes a process that emphasizes hands-on experience, collaboration, and reflection. This process helps learners shift their beliefs about their abilities from a static perspective to one of potential improvement—a core element of a growth mindset and a fundamental basis for lifelong learning.

Keywords: Service Learning; Growth Mindsets; Early Childhood Education Students

การเรียนรู้ผ่านโครงการบริการสังคม (Service Learning) เพื่อเสริมสร้างกรอบความคิดแบบเติบโตของ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ทิพย์อักษร พุทธสิน^{1*} และสุริยนต์ แสงงาม²

^{1,2}คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: การบริการสังคมเป็นการผสมผสานและรวมพลังกันระหว่างการสอนและการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการเพิ่มพูนองค์ความรู้เฉพาะตัวผู้เรียน แนวทางนี้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยเสริมสร้าง Growth Mindset โดยนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการบริการสังคม (Service Learning) จะได้รับโอกาสในการเผชิญกับปัญหาที่แท้จริง ฝึกฝนทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ และพัฒนาทัศนคติที่มุ่งมั่นต่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. ศึกษากรอบความคิดแบบเติบโตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโครงการบริการสังคม 2. เปรียบเทียบกรอบความคิดแบบเติบโตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโครงการบริการสังคม

ระเบียบวิธีวิจัย: กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับอุดมศึกษาชาย-หญิง อายุ 19-20 ปี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ตำบลนาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 60 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมโครงการบริการสังคม จำนวน 8 แผน และแบบประเมินพฤติกรรมกรอบความคิดแบบเติบโตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ผู้วิจัยใช้แบบแผนการวิจัย One - Group Pretest -Posttest Design วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test dependent

ผลการวิจัย: ผลรวมการประเมินกรอบความคิดแบบเติบโตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ก่อนการทดลองอยู่ในระดับน้อย ($M=2.61$, $S.D.=0.50$) และหลังการทดลองอยู่ในระดับมากที่สุด ($M=4.22$, $S.D.=0.44$) นักศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านโครงการบริการสังคมมีกรอบความคิดแบบเติบโตสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผล: การเรียนรู้ผ่านโครงการบริการสังคม (Service Learning) เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างกรอบความคิดแบบเติบโตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะผ่านกระบวนการที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริง การทำงานร่วมกัน และการสะท้อนผลการเรียนรู้ กระบวนการดังกล่าวช่วยให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถของตนเองจากเดิมที่อาจมองว่าเป็นสิ่งคงที่ นำไปสู่ความเชื่อว่าสามารถพัฒนาได้ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของกรอบความคิดแบบเติบโต และเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต

คำสำคัญ: การเรียนรู้ผ่านโครงการบริการสังคม; กรอบความคิดแบบเติบโต; นักศึกษาการศึกษาศาสตร์

บทนำ

การบริการสังคมเป็นภารกิจสำคัญของมหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศ ซึ่งได้รับการกำหนดให้เป็นหนึ่งในพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัยเพื่อสังคม (University Engagement) ตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 โดยมีเป้าหมายเพื่อให้มหาวิทยาลัยเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น สร้างองค์ความรู้ และถ่ายทอดนวัตกรรมสู่ชุมชนอย่างยั่งยืน แนวคิดการบริการวิชาการแก่สังคมในปัจจุบันจึงมิได้จำกัด

อยู่เพียงการให้บริการหรือถ่ายทอดความรู้ แต่ได้พัฒนาไปสู่การเป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัย ผู้เรียน และชุมชน ซึ่งก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสร้างองค์ความรู้ร่วมกันอย่างมีความหมาย อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาการจัดการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะในมหาวิทยาลัยราชภัฏพบว่ารูปแบบการเรียนการสอนส่วนใหญ่ยังคงเน้นการถ่ายทอดความรู้เป็นสำคัญ (Content-based Learning) โดยมีผู้สอนเป็นศูนย์กลาง และผู้เรียนมีบทบาทเป็นผู้รับความรู้ ส่งผลให้การเรียนรู้ของผู้เรียนขาดการเชื่อมโยงกับบริบทจริงของสังคมและชุมชน อีกทั้งยังมีข้อจำกัดในการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เช่น การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ การประเมินผลยังเน้นผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการมากกว่าการพัฒนาคุณลักษณะและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ช่องว่างสำคัญของการจัดการเรียนรู้อย่างกล่าว คือ การขาดรูปแบบการเรียนรู้ที่บูรณาการองค์ความรู้ทางวิชาการเข้ากับการปฏิบัติจริงในสังคมอย่างเป็นระบบ และยังไม่สามารถส่งเสริมการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในกลุ่มนักศึกษาครู ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในอนาคต จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้มีทั้งความรู้ ทักษะและทัศนคติที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้และการทำงานในโลกยุคใหม่

ในบริบทของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษา โดยเฉพาะความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิต การคิดเชิงวิพากษ์ การแก้ปัญหาและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งทักษะเหล่านี้มีรากฐานสำคัญมาจาก “กรอบความคิดแบบเติบโต” (Growth Mindset) อันเป็นแนวคิดที่เสนอโดย Dweck (2016) เชื่อว่าความสามารถและสติปัญญาของบุคคลสามารถพัฒนาได้ผ่านความพยายาม การฝึกฝน และการเรียนรู้จากความผิดพลาด บุคคลที่มีกรอบความคิดแบบเติบโตจะมีแนวโน้มที่จะยอมรับความท้าทาย มีความเพียรพยายาม ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค เปิดรับคำวิพากษ์วิจารณ์ และสามารถเรียนรู้จากความสำเร็จของผู้อื่น ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้เป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา แนวทางหนึ่งที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้และคุณลักษณะ คือ การเรียนรู้ผ่านโครงการบริการสังคม (Service Learning) ซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่บูรณาการการเรียนการสอนเข้ากับการทำงานเพื่อสังคม (Bringle & Hatcher, 1995) โดยผู้เรียนจะได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติงานในชุมชน และมีการสะท้อนผลการเรียนรู้ (Reflection) อย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ของ Kolb (1984) ที่เน้นการเรียนรู้ผ่านวงจรของประสบการณ์ การสะท้อนคิด การสร้างแนวคิดและการทดลองปฏิบัติ

จากงานวิจัยที่ผ่านมาได้แสดงให้เห็นว่า Service Learning มีส่วนช่วยพัฒนาทักษะทางสังคมความรับผิดชอบต่อสังคมและการคิดเชิงวิพากษ์ของผู้เรียน (Eyler & Giles, 1999; Celio, Durlak & Dymnicki, 2011) ขณะเดียวกัน งานวิจัยของ Yeager & Dweck (2012) ชี้ให้เห็นว่าประสบการณ์ที่ท้าทายและการสะท้อนคิดเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโต นอกจากนี้ Zarrinabadi, Ketabi, & Tavakoli, (2019) ยังพบว่ากรอบความคิดแบบเติบโตมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน อย่างไรก็ตาม ยังพบว่ามีงานวิจัยจำนวนจำกัดที่ศึกษา “ความสัมพันธ์โดยตรง” ระหว่าง Service Learning กับการพัฒนา Growth Mindset โดยเฉพาะในบริบทของนักศึกษาครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏ นักศึกษาครูและสถานศึกษาเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูถือเป็นบริบทที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ เนื่องจากนักศึกษาครูเป็นผู้ที่จะนำองค์ความรู้และแนวคิดทางการศึกษาไปถ่ายทอดสู่ผู้เรียนในอนาคต

การพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโตในกลุ่มนี้จึงไม่เพียงส่งผลต่อผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา แต่ยังส่งผลต่อระบบการศึกษาในระยะยาว อีกทั้งสถานศึกษาเครือข่ายยังเป็นพื้นที่จริงที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรม Service Learning ที่สามารถเชื่อมโยงระหว่างห้องเรียนกับชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม

จากความสำคัญและช่องว่างดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการเรียนรู้ผ่านโครงการบริการสังคม (Service Learning) เพื่อเสริมสร้างกรอบความคิดแบบเติบโตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการการปฏิบัติจริง การทำงานร่วมกับชุมชน และการสะท้อนผลการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เช่น กิจกรรมออกแบบห้องเรียนในฝัน การพัฒนาห้องเรียน การจัดกิจกรรมห้องเรียนสัญจรในชุมชน และการจัดวงสะท้อนคิด ซึ่งเป็นรูปแบบกิจกรรมที่เชื่อมโยงการเรียนรู้ในห้องเรียนกับบริบทจริงของสังคม นวัตกรรมสำคัญของงานวิจัยนี้อยู่ที่การออกแบบรูปแบบการเรียนรู้ Service Learning ที่มุ่งเน้นการพัฒนา Growth Mindset อย่างชัดเจนและเป็นระบบ ผ่านกลไกของการเผชิญปัญหาจริง การทำงานร่วมกัน และการสะท้อนคิดเชิงลึก ซึ่งไม่เพียงเป็นการยืนยันแนวคิดทางทฤษฎี แต่ยังเป็นการสร้างแนวทางปฏิบัติใหม่ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยราชภัฏและสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมีความสำคัญทั้งในเชิงวิชาการและเชิงปฏิบัติ โดยจะช่วยเติมเต็มช่องว่างขององค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนา Growth Mindset ผ่าน Service Learning และเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อันจะนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาและคุณภาพการศึกษาในระยะยาวต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากรอบความคิดแบบเติบโตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโครงการบริการสังคม
2. เพื่อเปรียบเทียบกรอบความคิดแบบเติบโตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโครงการบริการสังคม

การทบทวนวรรณกรรม

การทบทวนวรรณกรรมนี้มุ่งศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ผ่านโครงการบริการสังคม (Service Learning) เพื่อเสริมสร้างกรอบความคิดแบบเติบโตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยครอบคลุมประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

1. การเรียนการสอนโดยโครงการบริการสังคม (Service learning)

การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมหรือการเรียนรู้ที่ใช้ชุมชนเป็นฐานสอดคล้องกับหลักปรัชญาปฏิรูปนิยม (Reconstructionism) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้ตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนที่มีต่อสังคมและการปฏิรูปสังคมให้ดีขึ้น โดยที่เนื้อหาของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนจะเน้นสาระที่เกี่ยวข้องกับสภาพและปัญหาของสังคม กระบวนการประชาธิปไตย และประสบการณ์การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาสังคมเพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีในสังคมประชาธิปไตย และใช้หลักการเดียวกันกับรูปแบบการเรียนการสอนในกลุ่มที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางซึ่งเน้นการเรียนรู้โดยการกระทำ (Learning by doing) เพราะมีการลงมือปฏิบัติและเชื่อมโยงกับประสบการณ์ที่มีจุดมุ่งหมาย (ทิตินา แคมมณี, 2551) นอกจากนี้การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมยังสอดคล้องกับ

แนวทางการเรียนรู้โดยประสบการณ์ (Experiential Learning) ของคอลบ (Kolb, 1984) ที่ให้ผู้เรียนสังเกต ทบทวนสิ่งที่เกิดขึ้น และนำสิ่งนั้นมาพิจารณาไตร่ตรองร่วมกันจนผู้เรียนสามารถสร้างความคิดรวบยอดหรือ สมมติฐานต่างๆ แล้วจึงนำไปทดลองหรือประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ๆ ต่อไป และเมื่อนำไปใช้ในการบริการ ชุมชนก็เรียกว่าการเรียนรู้การสอนที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community Based Learning-CBL) ในทางปฏิบัติ ส่วนใหญ่จะจัดในลักษณะการสอนแบบโครงงาน (Project Method) ที่ให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าหรือปฏิบัติงาน ตามหัวข้อที่ผู้เรียนสนใจ

การประยุกต์ใช้แนวทางการเรียนรู้โดยอาศัยประสบการณ์ (Experiential Learning) จะทำให้ผู้เรียนได้สัมผัส สภาพความเป็นจริงและเรียนรู้ชีวิตของผู้อื่นในสังคมสามารถไตร่ตรอง พิจารณาตนเองและแสวงหาแนวทางใน การทำประโยชน์ให้สังคม นอกจากนี้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการบริการสังคมยังเป็นภารกิจ ที่สถานศึกษาได้ศึกษาสภาพความต้องการและปัญหาของชุมชนเป้าหมาย มีส่วนช่วยกระตุ้นให้ชุมชนท้องถิ่น ร่วมกันแก้ไขปัญหาสังคม รวมทั้งเตรียมเยาวชนให้มีความพร้อมที่จะเป็นพลเมืองดีในอนาคต

จากการศึกษาความหมายของการเรียนการสอนโดยบริการสังคม (Service Learning) จากนักวิชาการทั้งใน และต่างประเทศ พบว่ามีการอธิบายแนวคิดในมิติที่หลากหลาย แต่มีสาระสำคัญที่สอดคล้องกัน Furco (1996) อธิบายว่า การเรียนการสอนโดยบริการสังคมเป็นการเรียนรู้ซึ่งประสบการณ์ที่มีเป้าหมายชัดเจน โดยใช้บริบททาง วิชาการในการออกแบบกิจกรรมบริการ ซึ่งการเรียนรู้จะเกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์เมื่อทั้งผู้ให้บริการและผู้รับบริการ ได้รับประโยชน์ร่วมกัน ขณะที่ Eyler & Giles (1999) เน้นว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นผ่านกระบวนการปฏิบัติจริง ร่วมกับผู้อื่นและการสะท้อนผล (Reflection) ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับปัญหาและความ ต้องการของชุมชน นอกจากนี้ Osman & Petersen (2013) ได้ขยายความว่า Service Learning เป็นรูปแบบการ เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติ การสื่อสาร และการทำงาน ร่วมกับชุมชนที่หลากหลาย ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิด การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล และเกิดการเรียนรู้ จากมุมมองที่แตกต่าง อันนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในสังคม

การเรียนการสอนโดยบริการสังคม (Service Learning) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการ การเรียนรู้ทางวิชาการเข้ากับการให้บริการสังคม โดยใช้กิจกรรมหรือโครงงานเป็นฐาน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ ลงมือปฏิบัติจริงในบริบทของชุมชน พร้อมทั้งมีการสะท้อนผลการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ทั้ง ต่อผู้เรียนและชุมชน ในเชิงกระบวนการ การเรียนการสอนโดยบริการสังคมสามารถดำเนินการผ่านขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ 1. การกำหนดปัญหาหรือสำรวจความสนใจ 2. การกำหนดจุดมุ่งหมาย 3. การวางแผนและวิเคราะห์ 4. การ ลงมือปฏิบัติหรือแก้ปัญหา 5. การประเมินผล 6. การสรุปและนำเสนอผลงาน กระบวนการดังกล่าวเปิดโอกาสให้ ผู้เรียนได้เผชิญกับสถานการณ์จริง ฝึกการทำงานร่วมกัน และพัฒนาทักษะการสื่อสารกับชุมชนที่หลากหลาย ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจบริบทของสังคมได้อย่างลึกซึ้ง มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และตัดสินใจอย่างมี เหตุผล รวมถึงสามารถสะท้อนผลการเรียนรู้เพื่อนำไปพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การเรียนการสอนโดย บริการสังคมจึงเป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีทั้งความรู้ ทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสม โดยเฉพาะ การส่งเสริมทัศนคติในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ความรับผิดชอบต่อสังคมและการพัฒนาตนเองอย่างยั่งยืน

2. กรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset)

Dweck นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย มีรากฐานมาจากทฤษฎีบุคลิกภาพด้านความคิดการ ตอบสนองแบบเน้นการเรียนรู้ (Dweck and Leggett, 1988) ที่ระบุว่า การตอบสนองมี 2 ประเภท คือ แบบช่วย

ตัวเองไม่ได้ (helpless) กับเน้นการเรียนรู้ (mastery orientation) บุคคลที่มีการตอบสนองต่อสถานการณ์ใดๆ แบบช่วยเหลือตนเองไม่ได้มักหลีกเลี่ยงปัญหาเมื่อเจออุปสรรค ส่วนการตอบสนองแบบเน้นการเรียนรู้จะเผชิญหน้ากับปัญหาแม้เจออุปสรรค ซึ่งมีความแตกต่างกันในแต่ละบุคคลและได้พัฒนาต่อมาเป็นทฤษฎีความเชื่อส่วนบุคคล กรอบความคิดแบบเติบโตและฟิกซ์มายด์เซต (Growth and Fixed mindset) โดยทั้งสองมายด์เซตเป็นการอธิบายเกี่ยวกับการทำความเข้าใจสติปัญญาและผลสัมฤทธิ์ แนวคิดการเรียนรู้เพื่อรอบรู้ที่มีคุณภาพมุ่งเน้นที่การเติบโต ซึ่งเป็นหนทางที่ออกจากวิธีที่บุคคลเข้าใจเกี่ยวกับสติปัญญา และมี 2 เอกลักษณ์ที่มีแนวทางแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงเกี่ยวกับความเข้าใจสติปัญญาของบุคคล

จากการศึกษาความหมายของกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) จากนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศ พบว่ามีการอธิบายแนวคิดในมุมมองที่หลากหลาย แต่มีสาระสำคัญที่สอดคล้องกัน โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

Goldstein & Brooks (2007) อธิบายว่า กรอบความคิดแบบเติบโตเป็นลักษณะของความคาดหวังหรือสมมติฐานภายในของบุคคลที่มีต่ออนาคต ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมและการแสดงออกของบุคคล ขณะที่ Dweck (2006) เน้นว่ากรอบความคิดแบบเติบโตเป็นความเชื่อเฉพาะบุคคลเกี่ยวกับความสามารถทางสติปัญญาของตนเอง โดยเฉพาะความเชื่อที่ว่าสติปัญญาสามารถพัฒนาได้ ต่อมา Murphy & Dweck (2015) ได้ขยายความหมายให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น โดยระบุว่ากรอบความคิดแบบเติบโตเป็นความเชื่อของบุคคลที่มองว่าความสามารถในด้านต่าง ๆ เช่น วิชา ปัญญา ทักษะ ความสามารถ และบุคลิกภาพ สามารถเปลี่ยนแปลงและพัฒนาได้ผ่านความพยายาม การเรียนรู้ และการฝึกฝน ซึ่งความเชื่อนี้จะส่งผลให้บุคคลมีแรงจูงใจในการแสวงหาโอกาสในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ในบริบทของประเทศไทย ศูนย์จิตวิทยาการศึกษา (2561) ให้ความหมายของกรอบความคิดแบบเติบโตว่าเป็นมุมมองหรือความเชื่อของบุคคลที่ส่งผลต่อความคิด เจตคติและพฤติกรรมในการดำเนินชีวิต ขณะที่ อารยา ปิยะกุล (2558) ได้สรุปว่ากรอบความคิดแบบเติบโตเป็นทัศนะของบุคคลเกี่ยวกับความสามารถของตนเอง ในด้านทักษะทางปัญญา ความสามารถพิเศษ และบุคลิกภาพ ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและวิถีชีวิตของบุคคล

สรุปได้ว่า กรอบความคิดแบบเติบโต หมายถึง ลักษณะของมุมมองความคิด ความเชื่อเฉพาะบุคคลที่เกี่ยวกับทักษะทางสติปัญญา ความสามารถและบุคลิกภาพของแต่ละคนอันเกิดจากประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับมา ซึ่งมีอิทธิพลส่งผลต่อการใช้ชีวิตทั้งในด้านความคิด เจตคติและพฤติกรรมของบุคคลที่จะปรับปรุงและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยให้ความสำคัญที่กระบวนการมากกว่าผลลัพธ์ สามารถที่จะยอมรับกับความผิดพลาดล้มเหลว และเรียนรู้จากความสำเร็จและความล้มเหลวได้เสมอ

องค์ประกอบของกรอบความคิดแบบเติบโต

Dweck (2006) ได้สรุปลักษณะขององค์ประกอบของกรอบความคิดแบบเติบโต ทั้งหมด 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การต้อนรับความท้าทาย หมายถึง คนที่มีกรอบความคิดแบบเติบโตจะเชื่อว่าตนเองมีความสามารถที่จะเรียนรู้เรื่องใหม่ๆ และจะตอบรับทุกความท้าทายเป็นโอกาสที่ทำให้มีความรู้เพิ่มขึ้น
2. ความเพียรพยายาม หมายถึง คนที่มีกรอบความคิดแบบเติบโตจะมีการตั้งเป้าหมายแบบมุ่งมั่นในการเรียนรู้ แสวงหาหนทางถึงความเชี่ยวชาญจะทำได้ ใดๆ เพื่อมุ่งพัฒนาความสามารถของตนเอง

3. เผชิญหน้ากับความล้มเหลวด้วย หมายถึง คนที่มีกรอบความคิดแบบเติบโตจะรู้สึกล้มเหลวก็ต่อเมื่อไม่ได้เกิดการเรียนรู้ ไม่ได้พยายามมากเพียงพอ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคจะพยายาม วางแผนและพัฒนาองรูปแบบ การเผชิญความล้มเหลว แก้ไขปัญหาใหม่ๆ ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

4. เรียนรู้จากคำวิพากษ์วิจารณ์การวิพากษ์วิจารณ์ หมายถึง คนที่มีกรอบความคิดแบบเติบโตจะรับฟัง คำแนะนำคำวิจารณ์ที่จะได้แก้ไขปรับปรุงตนเอง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้พัฒนาตนเองมากที่สุด

5. ค้นพบบทเรียนและแรงบันดาลใจในความสำเร็จของผู้อื่น หมายถึง คนที่มีกรอบความคิดแบบเติบโตเชื่อว่าประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เราได้รับและการสร้างแรงบันดาลใจในความสำเร็จของผู้อื่นนั้น สามารถเปลี่ยนแปลง มายด์เซตในช่วงไหนของชีวิตก็ได้เพื่อที่จะประสบความสำเร็จและได้รับความพึงพอใจอย่างแท้จริง

ธนดี สุริยะจันทร์หอม (2561) ได้จากการศึกษาเอกสาร ตำราและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทำให้ได้ องค์ประกอบของกรอบความคิดแบบเติบโตทั้งหมด 6 องค์ประกอบ

1. ต้อนรับความท้าทาย (Embrace Challenges) หมายถึง การที่นักศึกษาครูพร้อมในการเรียนรู้และลอง ทำสิ่งใหม่ ไม่ปฏิเสธงานที่ยาก งานที่ไม่ถนัดหรือแม้แต่งานที่มีบุคคลอื่นๆ คิดว่าไม่มีทางทำได้สำเร็จ หรือเป็นสิ่งที่ เป็นไปไม่ได้แต่ก็จะกระทำสิ่งนั้นๆ ด้วยความรักในการเรียนรู้และสนุกกับการแสวงหาโอกาสในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เพราะรับรู้ว่างานยากหรืองานที่ท้าทายเป็นสิ่งที่น่าสนใจ และจะสร้างโอกาสที่จะทำให้เกิดการพัฒนาความสามารถ ให้ดียิ่งขึ้น

2. มองว่าความพยายามทำให้เกิดการเรียนรู้ (See Effort as the Path to Mastery) หมายถึง การที่ นักศึกษาครูเชื่อและรับรู้ว่าการพยายามเป็นกระบวนการสำคัญที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ความเชี่ยวชาญเข้าใจว่า การทุ่มเทและความตั้งใจในการทำอย่างต่อเนื่อง คือวิธีที่จะได้มาซึ่งความรู้ ความเข้าใจและเกิดเป็นความสามารถ จึงเพิ่มความพยายามในการเรียนรู้แสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง ทำสิ่งต่างๆ ด้วยความมุ่งมั่น ทุ่มเท มีการฝึกฝน อย่างหนักเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

3. ยืนหยัดแม้จะเผชิญกับความพ่ายแพ้ (Persist in the Face of Setbacks) หมายถึง การที่นักศึกษาครู แสดงออกซึ่งการไม่ยอมแพ้มีความมุ่งมั่นไม่ละทิ้ง เมื่อเผชิญต่อความผิดพลาดไม่ล้มเลิกงานที่ยังไม่สำเร็จตาม เป้าหมาย มีกำลังใจเกิดแรงผลักดันในการแสวงหาแนวทางและวิธีการใหม่ๆ มาแก้ปัญหา มองเห็นความผิดพลาด เป็นโอกาสในการเรียนรู้ไม่กลัวความล้มเหลว โดยสิ่งที่เกิดขึ้นอาจจะยังไม่บรรลุเป้าหมายแต่นักศึกษาครูก็มีความ ยืนหยัดที่จะพาตนเองให้บรรลุตามเป้าหมาย โดยไม่กล่าวโทษบุคคลอื่นหรือสิ่งแวดล้อม

4. เรียนรู้จากคำวิพากษ์วิจารณ์ (Learn from Criticism) หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมของนักศึกษาครู ที่แสดงออกซึ่งการยอมรับต่อการถูกตำหนิหรือการได้รับข้อเสนอแนะจากบุคคลอื่น ในเรื่องของการเรียนและการ ทำงาน พร้อมทั้งสามารถนำข้อมูลที่ได้รับมาพิจารณาประโยชน์และทำการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องให้ดีขึ้น

5. มองว่าความสามารถทางปัญญาพัฒนาได้ (Belief about Intellectual Ability) หมายถึง การที่นักศึกษา ครูรับรู้ว่าการความสามารถในการเรียนรู้ความสามารถในการคิด ความถนัดและ ความสามารถพิเศษเป็นสิ่งที่ไม่ถาวร สามารถพัฒนาหรือสร้างได้โดยการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ การฝึกฝนซ้ำๆ อย่างหนัก ซึ่งจะส่งผลให้เซลล์สมองสร้าง เครือข่ายแตกแขนงเชื่อมต่อกันมากขึ้น ทำให้เกิดเป็นความสามารถใหม่รวมถึงคิดและทำสิ่งนั้นได้เร็วขึ้น

6. หาบบทเรียนและแรงบันดาลใจจากความสำเร็จของผู้อื่น (Success of others) หมายถึง การที่นักศึกษา วิชาชีพรู้และแสดงความสนใจในการศึกษาประวัติแนวทางการทำงาน แนวความคิดและประสบการณ์ของบุคคลที่

ประสบความสำเร็จมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองในด้านการศึกษาศิลปะบุคลิกภาพ แนวคิดในการทำงานและการสอน

ศูนย์จิตวิทยาการศึกษา (2561) ได้สรุปหลักการสร้างกรอบความคิดแบบเติบโต มีองค์ประกอบของกรอบความคิดแบบเติบโตทั้งหมด 6 องค์ประกอบ

1. ใช้พลังของคำว่า "ยัง" (Power of YET) หมายถึง การสร้างความตระหนักว่า ผลลัพธ์ที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่ใช่จุดสิ้นสุด ต้อนรับท้าทายโดยใช้คำว่า "ยัง" เมื่อบอกว่า "ทำไม่ได้" ที่จริงแล้วยังทำไม่ได้ในตอนนั้น รับรู้ว่าเป็นโอกาสในการเรียนรู้สามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงและ สามารถไปถึงเป้าหมายในอนาคตและฝึกทำเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ

2. ชมที่ความพยายามและกระบวนการ (Praising Effort and the Process) หมายถึง คำชมในความตั้งใจ มุ่งมั่นในการเรียนรู้ ความพยายามหรือกระบวนการ เพื่อให้เด็กเห็นว่าเราให้ความสำคัญศรัทธาในความพยายาม การเรียนรู้มากกว่าผลลัพธ์หรือความฉลาด เพราะช่วยเพิ่มความภาคภูมิใจในตนเอง

3. ไม่พลาดเมื่อผิดพลาด (Mistake is Interesting) หมายถึง ความผิดพลาด ความผิดพลาด คือ สิ่งที่น่าสนใจ ไม่หลีกเลี่ยง เพราะเป็นโอกาสในการเรียนรู้จากความผิดพลาด ยอมรับวิเคราะห์ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและพยายาม มุ่งแก้ไขความผิดพลาดเพื่อการเรียนรู้และพัฒนา

4. ให้ Feedback เพื่อการเรียนรู้และพัฒนา (Constructive Feedback) หมายถึง การให้คุณค่า การวิพากษ์วิจารณ์ คือ ลักษณะสำคัญของการประสบความสำเร็จ ไปถึงเป้าหมายได้โดยการให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ เพื่อให้รู้ว่าอะไรที่ทำได้ดีแล้ว และอะไรที่ต้องพัฒนาตนเองหรือสิ่งที่ยังทำได้ไม่ดีควรปรับปรุงแก้ไข โดยการถูกวิพากษ์วิจารณ์ที่ดีต้องให้ข้อมูลในการแก้ไขและพัฒนาตนเองเพิ่มเติม

5. การเรียนรู้สามารถเพิ่มศักยภาพของสมองได้ (Brainology) หมายถึง การเรียนรู้และฝึกฝนสม่ำเสมอช่วยเพิ่มระดับผลการเรียนและมีแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้น สามารถพัฒนาสมองเติบโตขึ้นได้เรื่อย ๆ ศักยภาพและความสามารถทางปัญญาการคิดก็เปลี่ยนแปลงได้ด้วยเช่นกัน

6. รู้จักตั้งเป้าหมายในการเรียน (Student's Expectation) หมายถึง การตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้ด้วยตนเอง คนเราพัฒนาศักยภาพและความสามารถได้ รู้สึกกับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง รักในการเรียนรู้ รู้ว่าการเรียนรู้มีความสำคัญช่วยให้พัฒนาและประเมินการเรียนรู้ของตนเองเป็นระยะ

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของกรอบความคิดแบบเติบโต หมายถึง ลักษณะความสามารถและบุคลิกภาพทั้งด้านความคิด เจตคติ และพฤติกรรมของแต่ละบุคคล ได้กำหนดพฤติกรรมที่เป็นองค์ประกอบของกรอบความคิดแบบเติบโต ดังนี้ 1. การต้อนรับความท้าทาย 2. การมีความเพียรพยายาม 3. การกล้าเผชิญหน้ากับความล้มเหลวด้วย 4. การเรียนรู้จากการวิพากษ์วิจารณ์ 5. การค้นพบบทเรียนและแรงบันดาลใจในความสำเร็จของผู้อื่น

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยนี้ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ผ่านโครงการบริการสังคม (ทิตินา แซมมณี, 2551; Kolb, 1984; Furco 1996; Osman & Petersen, 2013) และได้สังเคราะห์กระบวนการการเรียนรู้ผ่านโครงการบริการสังคมประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขึ้นกำหนดปัญหา หรือสำรวจความสนใจ 2) ขึ้นกำหนดจุดมุ่งหมาย 3) ขึ้นวางแผน และวิเคราะห์ 4) ขึ้นลงมือปฏิบัติหรือแก้ปัญหา

5) ชั้นประเมินผล 6) ชั้นสรุป รายงานผลและเสนอผลงาน จากกระบวนการดังกล่าวนักศึกษาได้รับโอกาสในการเผชิญกับปัญหาที่แท้จริง ทำงานร่วมกัน ลงมือปฏิบัติและสนทนาสื่อสารกับชุมชนที่หลากหลาย ทำให้ได้เห็นมุมมองที่แตกต่าง และมีความเข้าใจที่ลึกซึ้งมากขึ้นเกี่ยวกับความต้องการที่แท้จริงของชุมชน สามารถประเมินผลหรือสะท้อนผลเชิงวิเคราะห์ และใช้ความคิดอย่างอิสระในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ซึ่งสามารถเสริมสร้างพฤติกรรมที่เป็นองค์ประกอบของกรอบความคิดแบบเติบโต (Dweck, 2006; ธนะดี สุริยะจันทร์หอม, 2561; ศูนย์จิตวิทยาการศึกษา, 2561) ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดพฤติกรรมที่บ่งชี้กรอบความคิดแบบเติบโตไว้ 5 ด้าน ได้แก่ 1. การต้อนรับความท้าทาย 2. การมีความเพียรพยายาม 3. การกล้าเผชิญหน้ากับความล้มเหลวด้วย 4. การเรียนรู้จากการวิพากษ์วิจารณ์ 5. การค้นพบบทเรียนและแรงบันดาลใจในความสำเร็จของผู้อื่น ตามภาพที่ 1

กระบวนการการเรียนรู้ผ่านโครงการบริการสังคม ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) ขั้นกำหนดปัญหา หรือสำรวจความสนใจ
- 2) ขั้นกำหนดจุดมุ่งหมาย
- 3) ขั้นวางแผน และวิเคราะห์
- 4) ขั้นลงมือปฏิบัติหรือแก้ปัญหา
- 5) ชั้นประเมินผล
- 6) ชั้นสรุป รายงานผลและเสนอผลงาน

พฤติกรรมที่บ่งชี้กรอบความคิดแบบเติบโต

1. การต้อนรับความท้าทาย
2. การมีความเพียรพยายาม
3. การกล้าเผชิญหน้ากับความล้มเหลว
4. การเรียนรู้จากการวิพากษ์วิจารณ์
5. การค้นพบบทเรียนและแรงบันดาลใจในความสำเร็จของผู้อื่น

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับอุดมศึกษาชาย-หญิง อายุ 18-21 ปี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ตำบลนาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ทั้งหมด จำนวน 240 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับอุดมศึกษาชาย-หญิง อายุ 19-20 ปี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิตำบลนาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 60 คน โดยการใช้แบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ โครงการบริการสังคม (Service Learning)

ตัวแปรตาม ได้แก่ กรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้แก่

1. การต้อนรับความท้าทาย
2. ความเพียรพยายาม

3. เผชิญหน้ากับความล้มเหลวด้วย
4. เรียนรู้จากการวิพากษ์วิจารณ์
5. การค้นพบบทเรียนและแรงบันดาลใจในความสำเร็จของผู้อื่น

สมมุติฐาน

นักศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านโครงการบริการสังคมจะมีกรอบความคิดแบบเติบโตสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดกิจกรรมโครงการบริการสังคม จำนวน 8 แผน เนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กและการพัฒนาสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่สัมพันธ์กับการเกิด Growth Mindset
2. แบบประเมินพฤติกรรมกรอบความคิดแบบเติบโตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา พฤติกรรมที่บ่งชี้กรอบความคิดแบบเติบโต ได้แก่ 1. การต้อนรับความท้าทาย 2. การมีความเพียรพยายาม 3. การกล้าเผชิญหน้ากับความล้มเหลว 4. การเรียนรู้จากการวิพากษ์วิจารณ์ 5. การค้นพบบทเรียนและแรงบันดาลใจในความสำเร็จของผู้อื่น

การสร้างและคุณภาพเครื่องมือ

1. ขั้นตอนการสร้างแผนการจัดกิจกรรมโครงการบริการสังคม
 - 1.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีและแนวคิดการบริการสังคม (Service Learning) ได้แก่ ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ (ทิตินา แคมมณี, 2551; Kolb, 1984; Furco 1996; Osman & Petersen, 2013)
 - 1.2 สร้างแผนการจัดกิจกรรมโครงการบริการสังคมที่มีเนื้อหาของโครงการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กและการพัฒนาสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาซึ่งสัมพันธ์กับการเกิด Growth Mindset โดยตรง จำนวน 8 แผน โดยใช้หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม การเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริงและสถานที่จริงผ่านกิจกรรม รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 แผนการจัดกิจกรรมโครงการบริการสังคม จำนวน 8 แผน

ลำดับ	กระบวนการการเรียนรู้ผ่านโครงการบริการสังคม	กิจกรรมโครงการบริการสังคม
1		ออกแบบห้องเรียนในฝัน
2	1) ขึ้นกำหนดปัญหา หรือสำรวจความสนใจ	กิจกรรมในห้องเรียน
3	2) ขึ้นกำหนดจุดมุ่งหมาย	พื้นที่ห้องเรียนต้องรู้
4	3) ขึ้นวางแผน และวิเคราะห์	ห้องเรียนน่าอยู่
5	4) ขึ้นลงมือปฏิบัติหรือแก้ปัญหา	ห้องเรียนสัญจร เต็มต่อปัญญาให้ชุมชน
6	5) ขึ้นประเมินผล	ห้องเรียนสัญจร เต็มต่อปัญญาให้ชุมชน
7	6) ขึ้นสรุป รายงานผลและเสนอผลงาน	วงสะท้อนคิด
8		สรุปและเสนอแนวทางพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1.3 นำกิจกรรมโครงการบริการสังคม เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาเพื่อหาความสอดคล้องของจุดประสงค์เนื้อหา (IOC) จุดประสงค์ การดำเนินกิจกรรม สื่อในการจัดกิจกรรมและการประเมินผล จำนวน 3 ท่านปรับปรุงกิจกรรมโครงการบริการสังคมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2561) ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมกับจุดประสงค์ IOC = 1.00

2. ขั้นตอนการร่างแบบประเมินพฤติกรรมกรอบความคิดแบบเติบโตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

2.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่เป็นองค์ประกอบของกรอบความคิดแบบเติบโตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา (Dweck, 2006; ธนะดี สุริยะจันทร์หอม, 2561; ศูนย์จิตวิทยาการศึกษา, 2561)

2.2 สร้างแบบประเมินพฤติกรรมกรอบความคิดแบบเติบโตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดพฤติกรรมกรอบความคิดแบบเติบโตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาไว้ 5 ด้าน ได้แก่ 1. การต้อนรับความท้าทาย 2. ความเพียรพยายาม 3. เผชิญหน้ากับความล้มเหลวด้วย 4. เรียนรู้จากการวิพากษ์วิจารณ์ 5. การค้นพบบทเรียนและแรงบันดาลใจในความสำเร็จของผู้อื่น เกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ (มนตรี วงษ์สะพาน, 2563) ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม

ระดับ 2 หมายถึง แสดงพฤติกรรมเล็กน้อย

ระดับ 3 หมายถึง แสดงพฤติกรรมปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง แสดงพฤติกรรมบ่อย

ระดับ 5 หมายถึง แสดงพฤติกรรมสม่ำเสมอมาก

เกณฑ์การแปลผล โดยการนำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย โดยมีเกณฑ์การแปลผลจาก

สูตร ดังนี้

คะแนน 1.00-1.80 แปลความหมาย มีกรอบความคิดแบบเติบโตน้อยที่สุด

คะแนน 1.81-2.60 แปลความหมาย มีกรอบความคิดแบบเติบโตน้อย

คะแนน 2.61-3.40 แปลความหมาย มีกรอบความคิดแบบเติบโตปานกลาง

คะแนน 3.41-4.20 แปลความหมาย มีกรอบความคิดแบบเติบโตมาก

คะแนน 4.21-5.00 แปลความหมาย มีกรอบความคิดแบบเติบโตมากที่สุด

สูตรการหาอันตรภาคชั้น=(ค่าสูงสุด-ค่าต่ำสุด)/(จำนวนชั้นที่ต้องการ)

ผู้วิจัยได้กำหนดชั้นที่ต้องการเป็น 5 ชั้น จะได้ค่าเฉลี่ย ดังนี้

$$\text{อันตรภาคชั้น} = (5-1) / (5) = 0.80$$

2.3 นำแบบประเมินพฤติกรรมกรอบความคิดแบบเติบโตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (IOC) และความเหมาะสมของแบบประเมิน ปรับปรุงแบบประเมินตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมกับจุดประสงค์ IOC = 1.00

แบบแผนการทดลองและวิธีดำเนินงานวิจัย

แผนการทดลอง ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยปฏิบัติการแบบแผนการทดลอง (The One-Group Pretest-Posttest Design) (ชวลิต ชูกำแหง, 2565) เพื่อความเหมาะสมและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการดำเนินการทดลอง

วิธีดำเนินงานวิจัย

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบประเมินพฤติกรรมกรอบความคิดแบบเติบโตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาก่อนการทดลอง โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมกรอบความคิดแบบเติบโตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย จำนวน 1 คน รวมผู้ประเมินจำนวน 2 คน

2. ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 วัน วันละ 3 ชั่วโมง ทำการทดลองในช่วงเวลา 13.00-16.00 น. รวม 8 ครั้ง กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1) ขั้นกำหนดปัญหา หรือสำรวจความสนใจ กิจกรรมผู้สอนชวนผู้เรียนสนทนาเกี่ยวกับกิจกรรม, สำรวจความคิดเห็นของนักเรียนหรือครูในโรงเรียนเกี่ยวกับกิจกรรม, ผู้เรียนระดมความคิดถึงปัญหาและความต้องการ

2) ขั้นกำหนดจุดมุ่งหมาย กิจกรรมผู้เรียนร่วมกันกำหนดเป้าหมาย, ระบุลักษณะของความต้องการเกี่ยวกับกิจกรรม

3) ขั้นวางแผน และวิเคราะห์ กิจกรรมแบ่งกลุ่มนักศึกษา, วางแผนการออกแบบกิจกรรม, วิเคราะห์ทรัพยากรที่มีอยู่และงบประมาณ

4) ขั้นลงมือปฏิบัติหรือแก้ปัญหา กิจกรรมนักศึกษาลงมือออกแบบและปรับปรุง

5) ขั้นประเมินผล กิจกรรมประเมินผลงานจากครู, นักเรียน, เพื่อนร่วมกลุ่ม และประเมินพฤติกรรมกรอบความคิดแบบเติบโตของผู้เรียน

6) ขั้นสรุป รายงานผลและเสนอผลงาน กิจกรรมแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน, สะท้อนผลการเรียนรู้ (Reflection), สรุปบทเรียนจากการทำกิจกรรม

3. เมื่อสิ้นสุดการทดลองเก็บข้อมูลจากแบบประเมินพฤติกรรมกรอบความคิดแบบเติบโตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาหลังการทดลอง โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมกรอบความคิดแบบเติบโตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย จำนวน 1 คน รวมผู้ประเมินจำนวน 2 คน นำข้อมูลแบบประเมินพฤติกรรมกรอบความคิดแบบเติบโตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษากรอบความคิดแบบเติบโตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโครงการบริการสังคม วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2. การเปรียบเทียบกรอบความคิดแบบเติบโตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโครงการบริการสังคม วิเคราะห์ด้วยค่า t-test dependent

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบกรอบความคิดแบบเติบโตของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษาก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโครงการบริการสังคม (Service Learning) ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษารอบความคิดแบบเติบโตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโครงการบริการสังคม

ตารางที่ 2 ผลการศึกษารอบความคิดแบบเติบโตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโครงการบริการสังคม

พฤติกรรมบ่งชี้กรอบความคิดแบบเติบโตของ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา	n	ก่อนการ		แปลผล	หลังการ		แปลผล
		ทดลอง			ทดลอง		
		M	S.D.		M	S.D.	
1. การต้อนรับความท้าทาย	60	2.70	0.46	ปาน กลาง	4.22	0.45	มากที่สุด
2. การมีความเพียรพยายาม	60	2.57	0.53	น้อย	4.23	0.43	มากที่สุด
3. การเผชิญหน้ากับความล้มเหลว	60	2.60	0.49	น้อย	4.23	0.43	มากที่สุด
4. การเรียนรู้จากการวิพากษ์วิจารณ์	60	2.60	0.49	น้อย	4.20	0.44	มาก
5. การค้นพบบทเรียนและแรงบันดาลใจใน ความสำเร็จของผู้อื่น	60	2.58	0.50	น้อย	4.23	0.43	มากที่สุด
รวมผลประเมินทั้ง 5 ด้าน	60	2.61	0.50	น้อย	4.22	0.44	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษารอบความคิดแบบเติบโตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโครงการบริการสังคม กลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน ดังนี้ ก่อนการทดลอง พบว่า 1. การต้อนรับความท้าทาย มีค่าเฉลี่ย ($M=2.70$, $S.D.=0.46$) แปลผลระดับปานกลาง 2. การมีความเพียรพยายาม มีค่าเฉลี่ย ($M=2.57$, $S.D.=0.53$) แปลผลระดับน้อย 3. การเผชิญหน้ากับความล้มเหลว มีค่าเฉลี่ย ($M=2.60$, $S.D.=0.49$) แปลผลระดับน้อย 4. การเรียนรู้จากการวิพากษ์วิจารณ์ มีค่าเฉลี่ย ($M=2.60$, $S.D.=0.49$) แปลผลระดับน้อย 5. การค้นพบบทเรียนและแรงบันดาลใจในความสำเร็จของผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย ($M=2.58$, $S.D.=0.50$) แปลผลระดับน้อย รวมค่าเฉลี่ยผลประเมินทั้ง 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ย ($M=2.61$, $S.D.=0.50$) แปลผลระดับน้อย และหลังการทดลอง พบว่า 1. การต้อนรับความท้าทาย มีค่าเฉลี่ย ($M=4.22$, $S.D.=0.45$) แปลผลระดับมากที่สุด 2. การมีความเพียรพยายาม มีค่าเฉลี่ย ($M=4.23$, $S.D.=0.43$) แปลผลระดับมากที่สุด 3. การเผชิญหน้ากับความล้มเหลว มีค่าเฉลี่ย ($M=4.23$, $S.D.=0.43$) แปลผลระดับมากที่สุด 4. การเรียนรู้จากการวิพากษ์วิจารณ์ มีค่าเฉลี่ย ($M=4.20$, $S.D.=0.44$) แปลผลระดับมาก 5. การค้นพบบทเรียนและแรงบันดาลใจในความสำเร็จของผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย ($M=4.23$, $S.D.=0.43$) แปลผลระดับมากที่สุด รวมค่าเฉลี่ยผลประเมินทั้ง 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ย ($M=4.22$, $S.D.=0.44$) แปลผลระดับมากที่สุด

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบกรอบความคิดแบบเติบโตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโครงการบริการสังคม

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบกรอบความคิดแบบเติบโตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโครงการบริการสังคม

เปรียบเทียบ	Pre (25)		Post (25)		t	p
	M	S.D.	M	S.D.		
คะแนน	13.05	1.22	21.12	1.00	40.90*	0.00

* $p < .05$

จากตารางที่ 3 เปรียบเทียบกรอบความคิดแบบเติบโตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโครงการบริการสังคม พบว่า กรอบความคิดแบบเติบโตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน ก่อนการทดลอง (Pre) มีค่าเฉลี่ย $M=13.05$, $S.D.=1.22$ และหลังการทดลอง (Post) มีค่าเฉลี่ย $M=21.12$, $S.D.=1.00$ ค่า t 40.90 และมีค่า p 0.00 จากการเปรียบเทียบคะแนนก่อน-หลังการจัดกิจกรรมด้วย t -test dependent กรอบความคิดแบบเติบโตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

กรอบความคิดแบบเติบโตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ผลรวมการประเมินกรอบความคิดแบบเติบโตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ก่อนการทดลองอยู่ในระดับน้อย ($M=2.61$, $S.D.=0.50$) และหลังการทดลองอยู่ในระดับมากที่สุด ($M=4.22$, $S.D.=0.44$) นักศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านโครงการบริการสังคมมีกรอบความคิดแบบเติบโตสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. การศึกษากรอบความคิดแบบเติบโตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโครงการบริการสังคม ผลการวิจัยพบว่า ก่อนการจัดกิจกรรม นักศึกษามีกรอบความคิดแบบเติบโตโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($M = 2.61$) โดยเฉพาะด้านความเพียรพยายาม การเผชิญหน้ากับความล้มเหลว การเรียนรู้จากการวิพากษ์วิจารณ์ และการเรียนรู้จากความสำเร็จของผู้อื่น ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนยังขาดความเชื่อที่ว่าความสามารถของตนเองสามารถพัฒนาได้ และยังไม่คุ้นเคยกับการเรียนรู้จากประสบการณ์หรือความท้าทาย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านโครงการบริการสังคม พบว่า นักศึกษามีกรอบความคิดแบบเติบโตโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.22$) และทุกองค์ประกอบมีการพัฒนาเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน โดยเฉพาะด้านการต้อนรับความท้าทาย ความเพียรพยายาม และการเผชิญหน้ากับความล้มเหลว ผลการวิจัยดังกล่าวสามารถอธิบายได้ว่า กระบวนการเรียนรู้ผ่านโครงการบริการสังคมทั้ง 6 ขั้นตอน เป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การค้นหาปัญหา การวางแผน ไปจนถึงการลงมือปฏิบัติและการสะท้อนผล ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้เผชิญกับสถานการณ์จริงและเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์โดยตรง ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Dweck (2016) ที่อธิบายว่า กรอบความคิดแบบเติบโตเป็นความเชื่อที่สามารถพัฒนาได้ผ่านความพยายาม การเรียนรู้ และการเผชิญความท้าทาย โดยเฉพาะเมื่อบุคคลได้มีโอกาสเรียนรู้จากความผิดพลาดและพยายามปรับปรุงตนเอง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ

Bringle & Hatcher (1995) ที่ระบุว่า Service Learning เป็นการบูรณาการการเรียนรู้ทางวิชาการกับการให้บริการสังคม ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย และแนวคิดของ Eyer & Giles (1999) ที่เน้นว่าการสะท้อนผลการเรียนรู้ (Reflection) เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเชิงลึก กระบวนการสะท้อนผลในกิจกรรม เช่น วงสะท้อนคิด หรือการประเมินผลร่วมกัน ทำให้ผู้เรียนได้พิจารณาประสบการณ์ของตนเอง เข้าใจข้อผิดพลาด และพัฒนาวิธีคิดใหม่ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโต

2. การเปรียบเทียบกรอบความคิดแบบเติบโตของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโครงการบริการสังคม ผลการวิจัยพบว่า กรอบความคิดแบบเติบโตของนักศึกษาหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 40.90$, $p = 0.00$) แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านโครงการบริการสังคมมีประสิทธิผลในการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโตของผู้เรียนอย่างชัดเจน ผลดังกล่าวสามารถอธิบายได้ว่า การเรียนรู้ผ่าน Service Learning เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ทำงานร่วมกับผู้อื่น และเผชิญกับปัญหาจริงในชุมชน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถของตนเอง ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Celio, Durlak & Dymnicki (2011) ที่พบว่า Service Learning ส่งผลเชิงบวกต่อทัศนคติ พฤติกรรม และทักษะทางสังคมของผู้เรียน รวมทั้งช่วยพัฒนาความรับผิดชอบและการเรียนรู้เชิงลึก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Yeager & Dweck (2012) ที่ระบุว่า การที่ผู้เรียนได้เผชิญกับความท้าทายและได้รับประสบการณ์ที่มีความหมาย จะช่วยปรับเปลี่ยนกรอบความคิดจากแบบยึดติด (Fixed Mindset) ไปสู่กรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) ขณะเดียวกัน ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานของ Zarrinabadi, Ketabi, & Tavakoli, (2019) ที่พบว่ากรอบความคิดแบบเติบโตมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการรับรู้ความสามารถของตนเองและความสำเร็จในการเรียนรู้ ซึ่งสะท้อนว่าการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโตจะส่งผลต่อศักยภาพของผู้เรียนในระยะยาว ดังนั้น การที่คะแนนกรอบความคิดแบบเติบโตของนักศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ แสดงให้เห็นว่ากระบวนการเรียนรู้ผ่านโครงการบริการสังคมสามารถพัฒนาทั้งด้านความคิด เจตคติ และพฤติกรรมของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปภาพรวมการอภิปรายผล

จากผลการวิจัยทั้งสองวัตถุประสงค์ แสดงให้เห็นว่า การเรียนรู้ผ่านโครงการบริการสังคม (Service Learning) เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างกรอบความคิดแบบเติบโตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะผ่านกระบวนการที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริง การทำงานร่วมกัน และการสะท้อนผลการเรียนรู้ กระบวนการดังกล่าวช่วยให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถของตนเองจากเดิมที่อาจมองว่าเป็นสิ่งคงที่ ไปสู่ความเชื่อที่สามารถพัฒนาได้ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของกรอบความคิดแบบเติบโต และเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ผลการวิจัยนี้จึงมีนัยสำคัญทั้งในเชิงทฤษฎีและเชิงปฏิบัติ โดยไม่เพียงสนับสนุนแนวคิดของ Growth Mindset และ Service Learning เท่านั้นยังเสนอแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1. นำรูปแบบกิจกรรม Service Learning ไปประยุกต์ใช้ในรายวิชา อาจารย์สามารถนำกระบวนการเรียนรู้ 6 ขั้นตอน ได้แก่ การกำหนดปัญหา การตั้งเป้าหมาย การวางแผน การลงมือปฏิบัติ การประเมินผล และการสรุปผล ไปปรับใช้ในรายวิชาต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
2. เน้นการจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์จริง ควรออกแบบกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้เผชิญกับปัญหาจริงในชุมชนหรือสถานศึกษา เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้เชิงลึก และพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโต
3. ใช้กระบวนการสะท้อนคิดอย่างต่อเนื่อง ควรจัดให้มีการสะท้อนคิดทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม เช่น วงสะท้อนคิด (Reflection Circle) หรือบันทึกการเรียนรู้เพื่อช่วยให้ผู้เรียนตระหนักรู้และพัฒนาตนเอง
4. ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและการเรียนรู้ร่วมกัน การจัดกิจกรรมควรเน้นการทำงานกลุ่ม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการเรียนรู้จากผู้อื่น ซึ่งจะช่วยพัฒนาทักษะทางสังคมและเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้
5. นำเครื่องมือประเมิน Growth Mindset ไปใช้ควบคู่กับการสอน ผู้สอนควรใช้แบบประเมินกรอบความคิดแบบเติบโตในการติดตามพัฒนาการของผู้เรียนทั้งก่อนและหลังการจัดกิจกรรม เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษากลุ่มตัวอย่างในบริบทที่หลากหลาย ควรขยายการศึกษาไปยังนักศึกษาในสาขาวิชาอื่น หรือสถาบันอุดมศึกษาประเภทต่าง ๆ เพื่อเปรียบเทียบผลและเพิ่มความครอบคลุมขององค์ความรู้
2. ศึกษาในระยะยาว (Longitudinal Study) ควรมีการติดตามผลการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโตของผู้เรียนในระยะยาว เพื่อศึกษาความคงทนของผลลัพธ์จากการเรียนรู้ผ่าน Service Learning
3. เปรียบเทียบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ต่างกัน ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่าง Service Learning กับรูปแบบการเรียนรู้อื่น เช่น Problem-Based Learning หรือ Project-Based Learning เพื่อหาวิธีการที่มีประสิทธิภาพสูงสุด
4. พัฒนาและตรวจสอบเครื่องมือวัด Growth Mindset ควรมีการพัฒนาเครื่องมือวัดที่มีความเที่ยงตรงและเชื่อมั่นสูง รวมถึงการใช้วิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากขึ้น
5. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนา Growth Mindset ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ เช่น แรงจูงใจ การสนับสนุนจากผู้สอน หรือสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ที่อาจมีอิทธิพลต่อการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโตของผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- ขวลิต ชูกำแพง. (2565). *การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร: แนวคิดและกระบวนการ* (พิมพ์ครั้งที่ 3). สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2561). *การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา*. ตักสิลาการพิมพ์.
- ทิตนา แคมมณี. (2551). *ศิลปะการสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนะดี สุริยะจันทร์หอม. (2561). *การพัฒนาแบบการเสริมสร้างกรอบความคิดแบบเติบโตสำหรับนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพครู* (ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).

- มนตรี วงษ์สะพาน. (2563). *พื้นฐานการวิจัยทางหลักสูตรและการสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). ตักสิลาการพิมพ์.
- ศูนย์จิตวิทยาการศึกษา. (2561). *Mindset ครอบคลุมความคิด*. ศูนย์จิตวิทยาการศึกษา มูลนิธิยุวสถิรคุณ.
- อารยา ปิยะกุล. (2558). *เอกสารประกอบการสอนจิตวิทยาสำหรับครู*. ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Bringle, R. G., & Hatcher, J. A. (1995). A service-learning curriculum for faculty. *Michigan Journal of Community Service Learning*, 2, 112–122.
<https://quod.lib.umich.edu/m/mjcs/3239521.0002.111>
- Celio, C. I., Durlak, J., & Dymnicki, A. (2011). A meta-analysis of the impact of service-learning on students. *Journal of Experiential Education*, 34(2), 164–181.
<https://doi.org/10.1177/105382591103400205>
- Dweck, C. S. (2006). *Mindset: The new psychology of success*. Random House.
- Dweck, C. S. (2016, January 13). What having a growth mindset actually means. *Harvard Business Review*. <https://hbr.org/2016/01/what-having-a-growth-mindset-actually-means>
- Dweck, C. S., & Leggett, E. L. (1988). A social-cognitive approach to motivation and personality. *Psychological Review*, 95(2), 256–273. <https://doi.org/10.1037/0033-295X.95.2.256>
- Eyler, J., & Giles, D. E., Jr. (1999). *Where's the learning in service-learning?* Jossey-Bass.
- Furco, A. (1996). Service-learning: A balanced approach to experiential education. In B. Taylor (Ed.), *Expanding boundaries: Serving and learning* (pp. 2–6). Corporation for National Service. <https://digitalcommons.unomaha.edu/slceslgen/128>
- Goldstein, S., & Brooks, R. B. (2007). Why study resilience? In S. Goldstein & R. B. Brooks (Eds.), *Handbook of resilience in children* (pp. 3–15). Springer.
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Prentice Hall.
- Murphy, M. C., & Dweck, C. S. (2015). Mindsets shape consumer behavior. *Journal of Consumer Psychology*, 25(1), 85–93. <https://doi.org/10.1016/j.jcps.2014.05.005>
- Osman, R., & Petersen, N. (2013). *Service learning in South Africa*. Oxford University Press.
- Yeager, D. S., & Dweck, C. S. (2012). Mindsets that promote resilience: When students believe that personal characteristics can be developed. *Educational Psychologist*, 47(4), 302–314.
<https://doi.org/10.1080/00461520.2012.722805>
- Zarrinabadi, N., Rezazadeh, M., & Sarab, M. R. A. (2019). The relationship between growth mindset and self-efficacy among EFL learners. *Cogent Psychology*, 6(1), Article 1601486.
<https://doi.org/10.1080/23311908.2019.1601486>

